

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	22650 середня освіта (образотворче мистецтво)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.09.2020 р.

Справа № 0118/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта/Педагогіка" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуючий,

Шинкарук Оксана Анатоліївна,

Скворцова Світлана Олексіївна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

Мартинець Лілія Асхатівна,

Лопатенко Георгій Олегович,

Лобода Дмитро Олександрович,

Литовченко Світлана Віталіївна,

Єжова Ольга Олександрівна,

Демченко Олена Петрівна,

Бахмат Наталія Валеріївна,

Андрощук Ірина Василівна,

за участі запрошених осіб:

Тимків Богдан Михайлович – гарант ОП,

Мужикова Ірина Мирославівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22650
Назва ОП	середня освіта (образотворче мистецтво)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.12 Образотворче мистецтво
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Викликає сумніви доцільність розміщення серед програмних компетентностей програми: - С4 – «здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі...» – завузьке формулювання для загальної компетентності, вона може бути переміщена в фахові. - С1 – «...здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі» – не конкретизовано які саме (мовні, образотворчі чи інші), тому можуть по різному тлумачитися. - С6 – «...знаходити межі застосування у навчальному процесі» – також запрофільовано до освітньої діяльності, чого не має бути в загальних компетентностях. - С10 і С13 дублюють одна одну в частині здатності до художньої діяльності. - С13 і С19 дублюють одна одну в частині формування і розвитку особистості. - С13 формує здатність до організаторської діяльності, тому конкретизація в С14 і С15 «здатність планувати...» і «здатність до організації» виглядає недоречною, лише конкретизує попередню компетентність (хоча і є більш вимірюваними). - загалом формулювання С13 є занадто загальним і потребує усунення; - С16 і С20 дублюють одна одну в частині сучасних освітніх технологій. - С11 і С12 потребують об'єднання, адже обидві стосуються комп'ютерних технологій і їх використання в творчій діяльності. При цьому немає акценту на власне освітню діяльність. - серед фахових компетентностей немає таких, що були б присвячені творчо-пошуковій, дослідницькій діяльності в той час, як зміст ОП має такі ОК, як «Курсова з психолого педагогічних дисциплін», «Основи науково-дослідної роботи», «Курсова з методики викладання ОДПМ», «Кваліфікаційна робота». Вказуємо і на недоліки при формулюванні програмних результатів навчання: - ПРН1 здебільшого дублює інтегральну компетентність, тобто повинна забезпечуватися усіма освітніми компонентами, що робить її невимірюваною і занадто широкою. Окрім цього, вона потребує узгодження і «прив'язки» до спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). - ПРН6 є безвідносною до власної імплементації: «формування художньої компетентності – здатності реалізувати свій естетичний потенціал ... на практиці для успішної художньо-професійної діяльності, усвідомлюючи відповідальність за її результати». - ПРН 8 – «здатність оцінювати історичну та соціокультурну ситуацію в Україні та сучасному світі...» не корелюється із ЗК і ФК, тому викликає сумніви її доречність серед результатів навчання. - викликає сумніви доречність таких програмних результатів НАВЧАННЯ, як ВИХОВАННЯ (ПРН 9, 12, 13). Варто зазначити, що проект ОП 2020 року таких ПРН переважно не містить (окрім ПРН 8).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета програми «Формування в студентів загальних і фахових компетентностей, необхідних для вирішення складних спеціалізованих завдань у педагогічній практиці; розвиток креативного мислення, творчих здібностей та здатності до використання інноваційних освітніх технологій у професійній діяльності» (за ОП 2017 року) або «Формування у здобувачів вищої освіти загальних і фахових компетентностей для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності зі спеціальності «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»» (за проектом ОП 2020 року) є нечіткою у формулюванні та не розкриває спеціальність 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Рекомендується, аби мета програми, наприклад, була спрямована на підготовку високопрофесійних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері образотворчої освіти та мистецтва в ЗЗСО, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної, мистецтвознавчої, художньо-творчої та іншої діяльності у сфері образотворчої освіти та мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (відповідно до інтегральної компетентності). Особливості програми не переконують у її унікальності.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма 2016 року, що переглядалася у 2017 році вказує 6 рівень НРК України. Станом на 29.06.2016 року в Україні діяла національна рамка кваліфікації, уведена в дію Постановою КМУ №1341 від 23.11.2011 року, за якою зазначена освітня програма ОКР «Бакалавр» відповідала 6 рівню. Отже, на момент прийняття освітньої програми вона мала вірно вказаний рівень. Однак відповідно до Постанови КМУ від 12 червня 2019 р. №509 бакалаврська програма мала відповідати 7 рівню. Дана ОП не переглядалася в 2019 році відповідно до змін у законодавчій базі України і продовжувала набір студентів за некоректно висвітленої інформації. Проект ОП 2020 року також має неввірно вказаний рівень НРК України. Відповідно до Постанови КМУ від 25 червня 2020 року №519 бакалаврський рівень вищої освіти відповідає 6 рівню, а вказаний – сьомий. Відповідної корекції потребують і постреквізити ОП. Професійна кваліфікація «Вчитель образотворчого мистецтва» (ОП 2017 року) вимагає наявності диплома другого (магістерського) рівня і передбачає роботу як в базовій школі, так і в старшій профільній школі. Оскільки дана ОП не передбачає окремої практики у старшій профільній школі та спеціальних ОК з підготовки до роботи в цій ланці освіти, то в кваліфікації доцільно зазначити: «Вчитель образотворчого мистецтва базової школи (гімназії)». Проект ОП 2020 року повинен також це враховувати (наразі даного рядка немає у кваліфікації), а також для уникнення правових колізій викладати першим реченням кваліфікацію в такій редакції: «Бакалавр середньої освіти (Образотворче мистецтво)», а потім – «Вчитель образотворчого мистецтва базової школи (гімназії)». Відповідно до зазначеного потребують корекції придатність до працевлаштування. Придатність до працевлаштування ані в ОП 2017 року, ані в проекті 2020 року не враховувала зміни в НКУ ДК 003:2010 від 01.11.2017, 30.11.2017, 15.02.2019 р., тому має ідентичні помилки у визначенні посад (наприклад, код КП 2331 – це не вчитель загальноосвітнього навчального закладу, а вчитель початкового навчально-виховного закладу). Так чи інакше, підготовка випускників до роботи на посадах підкласу КП 2320 «Вчитель середнього навчально-виховного закладу », а також інші не може здійснюватися в повному обсязі на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, оскільки вимагає наявності диплома другого (магістерського) рівня спеціаліста/магістра.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Мають місце неузгодженості змісту ОП і навчального плану за нею. Наприклад, за ОП 2017 року ОЗ8 «Кваліфікаційна робота» обсягом 9 кредитів має виконуватися у 8 семестрі. Навчальний план не містить даної ОК (шифри в НП не збігаються з ОП) і, скоріше за все, роль даного компонента в навчальному плані відіграє 44 «Дипломна робота». Серед змісту ОП є позакредитна дисципліна з невизначеним статусом – О12 «Фізична культура», яка має викладатися 4 семестри поспіль. Наявність даної дисципліни є нобґрунтованою через відсутність в цілях ОП відповідних СК, ФК і ПРН. Наявність в змісті ОП дисципліни «Методика ВИКЛАДАННЯ образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі» не є доцільною за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Необґрунтованим вважаємо викладання дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» (6 семестр) до виконання «Курсової з психолого-педагогічних

дисциплін» (4 семестр). Атестація випускників за даною ОП здійснюється в формі екзамену та захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи. Кваліфікаційна робота передбачає виконання твору та підготовку письмової роботи, присвяченої окремим теоретичним проблемам з фаху, що можна зрозуміти з методичних рекомендацій. Утім, силабус атестації (на яку виділено окремі 3 кредити у змісті ОП) знову ж покликається на кваліфікаційну роботу як невід'ємну частину даного ОК і конкретизує особливості виконання кваліфікаційної роботи в анотації дисципліни. Натомість немає конкретизації які теми з яких дисциплін і в якому співвідношенні виносяться власне на атестацію в формі екзамену, є лише одне епізодичне пояснення: «Комплексний екзамен включає теоретичні запитання з історії образотворчого мистецтва, педагогіки і методики викладання образотворчого мистецтва та педагогічного малюнку». Такі факти не дають зробити висновок про відповідність змісту ОП її цілям за відсутності потреби в дослідницькій складовій в освітніх програмах бакалаврського рівня (за даною ОП також відсутні відповідні ФК і ПРН дослідницького спрямування).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Перелік вибіркових дисциплін даної ОП демонструє потребу в зміні статусу деяких компонент на нормативні, адже ФК і ПРН дисциплінами за вибором (відповідно до матриць) не рекомендується: «...відповідність освітніх компонентів спеціальності стосується лише нормативних освітніх компонентів <...> тобто всі програмні РН мають забезпечуватися лише ОК, що включені до нормативної складової ОП» – див. с. 9 Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми. Водночас зауважимо, що проект ОП на 2020 рік усунув цю недоречність. На основі аналізу переліку освітніх компонент вибіркового блоку та звіту ЕГ вказуємо на запрофільованість вибіркового блоку, дублювання їхніх назв (синонімічність) що не дає на високому рівні зреалізувати право здобувачів на вільний вибір. Навіть при цьому констатуємо їхній виключно мистецтвознавчий, художньо-виконавський акцент за відсутності альтернатив освітньо-педагогічного, методичного змісту. Відомості про СО також свідчать про це: «унікальністю цієї ОП є те, що до дисциплін професійної підготовки увійшли такі, що передбачають оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками педагогічної, художньо-творчої діяльності та забезпечуються дисциплінами вільного вибору студента: «Синтез матеріалів в мистецтві», «Розпис на дереві», «Художній текстиль», «Художня обробка металу». Таким чином, це також може вважатися недоліком у контексті відповідності Критерію 2 відповідно до Методичних рекомендацій для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Недостатній обсяг практичної підготовки. Передбачено лише одну практику за фахом: «Виробнича (педагогічна) практика» у 8 семестрі обсягом 9 годин. Окремо представлено етнографічно-плерну практику обсягом 3 кредити. Необхідно переглянути кількість кредитів ЕКТС на педагогічну практику в освітніх програмах з 2019 року, яка відповідно до наказу наказ МОН від 16.07.18 № 776 має складати не менше 30 кредитів ЕКТС у межах обов'язкової частини бакалаврських програм (починаючи з першого року навчання, у різних закладах освіти і різних класах (курсах)).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Аналіз таблиці з відомостей про самооцінювання, а також силабусів і робочих програм дисциплін виявив одноманітність застосування методів викладання, їх повтори в різних дисциплінах. Результати навчання визначені формально, дублюються та не корелюють із програмними результатами навчання освітньої програми.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Силабус атестації не повною мірою розкриває її зміст – він загальний і поверховий, не допоможе студенту самоорганізуватися у підготовці. Не всі дисципліни представлені через силабус. ГЕР також доєднується до вже висловлених зауважень ЕГ.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ОК «Методика викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі» містить зavelикий обсяг тем з теорії та історії навчання образотворчому мистецтву. Із 30 змістових тем дисципліни лише 10 фактично присвячені практичним методичним аспектам навчання ОМ, при цьому вони пропонуються у таких видах занять, як практичні.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Аналіз таблиці з відомостей про самооцінювання, а також силабусів і робочих програм дисциплін виявив одноманітність застосування форм оцінювання, їх повтори в різних дисциплінах.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Програма кваліфікаційної роботи не у повній мірі передбачає оцінку майбутнього фахівця з позицій професійної придатності до роботи вчителем базової школи. Вона передбачає здебільшого діагностику і контроль отриманих в процесі підготовки компетентностей суто мистецтвознавчого, художньо-творчого і виконавського спрямування. Силабус атестації (екзамену) не дає змоги простежити відповідність спеціальності, як і можливості оскарження (апеляції) результатів – тобто не є чіткими і зрозумілими з позиції здобувача вищої освіти.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Методичні вказівки до написання курсових робіт не містять прямих посилань на Положення про академічну доброчесність університету, як і конкретного розділу, присвяченого питанням дотримання його норм; жодної згадки про академічну доброчесність і вимоги до неї. Аналогічна ситуація з методичними рекомендаціями щодо виконання та захисту кваліфікаційних робіт. Згадки про плагіат або інші форми порушення академічної доброчесності відсутні навіть в критеріях оцінювання. Відомості про самооцінювання містять інформацію, що фактів порушень академічної доброчесності не зафіксовано, що за великого спектру видів порушення академічної доброчесності виглядає нереалістичним. Це може вказувати на недостатність інструментів і методів виявлення проявів академічної недоброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Запропонована в таблиці 2 відомостей про самооцінювання інформація про НПП є неповною, посилання на ЄДБО неактивне. Не маємо змоги проаналізувати відповідність кадрового забезпечення принаймні п. 30 Ліцензійних умов.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Серед вказаних в ОП членів робочої групи немає представників здобувачів.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Серед вказаних в ОП членів робочої групи немає представників працедавців.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Представлені рецензії зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців) 2016 і 2017 років носять констатуючий характер, а не рекомендаційний. Їхня участь у перегляді / моніторингу за даною ОП в інші роки не є документально встановленою і не простежується, адже програма в 2018-2019 роках не переглядалася та існувала, фактично, у незмінному вигляді.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

оперативно урахувати зміни у НРК України, забезпечувати відповідність рівню при описі компетентностей, ПРН і пост реквізитів ОП; - усунути помилки у визначенні академічної та професійної кваліфікації з обов'язковим зазначенням «бакалавр середньої освіти (Образотворче мистецтво), вчитель образотворчого мистецтва базової школи»; - привести у відповідність чинній законодавчій базі придатність до працевлаштування; - уникати розмитих формулювань компетентностей і програмних результатів навчання; - конкретизувати особливості програми з огляду на специфіку місії ЗВО, конкретизувати унікальність; - узгодити мету програми з інтегральною компетентністю, конкретизувати її; - системно та інституційно залучати до проектування ОП представників роботодавців і здобувачів; - продовжити позитивний досвід вивчення і реплікації зарубіжних ОП для модернізації підготовки бакалаврів зі спеціальності; - переглянути формулювання загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання на предмет уникнення дублювання і взаємодоповнення, відповідності заявленій спеціальності, забезпечення формування soft skills; - уникати формалізованого підходу при проведенні опитувань студентів і здобувачів у ході оновлення і перегляду ОП (у тому числі стосовно цілей і програмних результатів навчання).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

- переглянути структурно-логічну схему на предмет унаочнення хронології вивчення дисциплін і міждисциплінарних зв'язків; - посилити психолого-педагогічну складову підготовки здобувачів, збільшити відсоток методичної підготовки майбутнього вчителя базової школи; - визначити, що у матриці всі програмні РН мають забезпечуватися лише ОК, що включені до нормативної складової ОП – відкоригувати структурно-логічну схему, щоб вона не містила вибірових дисциплін (як в проєкті 2020 р.); - у разі збереження окремих посад у рубриці «Придатність до працевлаштування», не властивих даній спеціальності та рівню вищої освіти, забезпечити їх відповідними ОК; - привести у відповідність попереднім рекомендаціям програму атестаційного екзамену і кваліфікаційної роботи; - переглянути статус позакредитних дисциплін в обов'язковому блоці ОП задля уникнення перевантаження здобувачів; - узгодити НП з ОП; передбачати графіком навчального процесу виконання кваліфікаційної роботи з відповідним бюджетом часу для уникнення перевантаження здобувачів; - переглянути доцільність дисциплін, присвячених проблемам викладання, а не навчання; - узгодити хронологію вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» з виконанням курсових робіт; - продовжити удосконалення ОП в частині реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін щодо відходу від «блокового» принципу та можливості обрання дисциплін з інших ОП або програм мініор; переглянути перелік вибірових дисциплін, за можливості усунути їх дублювання і запрофільованість; - переглянути доцільність вивчення окремих обов'язкових дисциплін на предмет потенцій формування ними soft skills; - посилити практичну підготовку здобувачів відповідно до Наказу МОН №776 від 16.07.2018.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

актуалізувати для здобувачів можливості академічної мобільності, розробивши ряд заходів щодо її популяризації; - імплементувати можливості неформальної / інформальної освіти серед здобувачів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

- активізувати роботу викладачів щодо оновлення викладачами змісту освітніх компонентів, силабусів і робочих програм, літератури до них на основі найновіших досягнень і сучасних практик у цій галузі; - уточнити методи навчання за ОПП відповідно до заявлених у профілі ОП, розширити їх перелік з метою підвищення ефективності формування ПРН; - переглянути форму і зміст силабусів на предмет їхньої інформативності, легкості в сприйнятті та унаочненості для здобувачів, особливо – силабус атестації; - переглянути зміст деяких ОК на предмет відповідності назві та заявленим РН, наприклад – «Методику викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітній школі».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

- ширше інформувати здобувачів ОПП про їх право апеляції отриманих результатів контрольних заходів та про відповідну процедуру; - активізувати діяльність з популяризації академічної доброчесності серед здобувачів ОПП та НПП, розширити перелік форм і методів її досягнення; - у силабусах / програмах / вказівках до окремих ОК дослідницького характеру варто увести окремі розділи, присвячені питанням академічної доброчесності, як-от в курсових і кваліфікаційних роботах; - переглянути орієнтацію і зміст програми атестації та кваліфікаційної роботи на предмет більшого представлення в ньому освітньо-педагогічного, психологічного і методичного складників.

Критерій 6. Людські ресурси

продовжити позитивну практику міжнародних стажувань та інших активностей НПП; - проводити рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів; - активізувати роботу щодо залучення науково-педагогічних працівників, роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; - активізувати отримання наукових ступенів і вчених звань окремими НПП; - заохочувати публікування наукових праць НПП у міжнародних рецензованих виданнях, у тому числі Scopus і Web of Science; - ширше висвітлювати обґрунтування викладання дисциплін тими чи тими НПП; - виваженіше ставитися до закріплення НПП для викладання окремих дисциплін з огляду на їхню професійну кваліфікацію, наукові надбання тощо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

- активізувати роботу ЗВО щодо створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. При цьому не обмежуватися інклюзією, а враховувати також потреби інших категорій осіб з особливими потребами, зокрема вагітних, студентів з маленькими дітьми тощо; - розширити та удосконалити практику ознайомлення ЗВО з процедурами вирішення конфліктних ситуацій; - посилити участь студентського самоврядування у вирішенні всіх питань в освітньому процесі за ОП; - оновити і модернізувати частину аудиторій, за якими висловлені зауваження ЕГ.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

- частіше і системно переглядати ОП відповідно до змін в законодавчій базі України, локальних нормативно-правових актів тощо; - активніше залучати органи студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітньої програми і систематично проводити опитування студентів щодо якості ОПП та освітнього процесу; - здійснюючи подальші процедури перегляду ОП, частіше звертати увагу на існуючий зарубіжний досвід подібних програм; - удосконалити практику опитування стейкхолдерів щодо якості та освітньої діяльності за ОП, їхньої безпосередньої участі в оновленні ОП; - систематично, щороку переглядати ОП, висвітлюючи її проєкти заздалегідь на сайті з більшими можливостями публічного обміну думок і пропозицій щодо її удосконалення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

- унормувати порядок фіксації обговорень проектів ОП у паперовій формі та на сайті; - відобразити хід перегляду / оновлення / моніторингу ОП у відповідних протоколах засідань робочих груп докладніше; - продовжувати позитивну практику висвітлення основних документів за даною ОП на сайті кафедри пакетно; - ширше інформувати про ОП, її унікальність серед абітурієнтів, сприяти її привабливості з огляду на невеликий контингент здобувачів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА